

KALDENBROEK:

STEUN UIT DE OMGEVING BLEEK DE BASIS

*Kaldenbroek ligt in een verlande, duizenden jaren oude, Maasarm met natte soortenrijke weilanden en moerasbossen en op de hogere oevers naaldbos, loofbossen en kleine heidevelden.
Foto Harry Bussink.*

'Met 'Kaldenbroek' gaat 't de verkeerde kant uit' riep een krantenkop uit 1977. Drie jonge onderzoekers van de natuurverenigingen Meander en Ortolaan uit Grubbenvorst en Lottum hadden het gebied geïnventariseerd. Dit omdat er al enkele jaren grootse plannen waren voor een bungalowpark van 65 hectare. Tegen die ingrijpende plannen kwam veel verzet uit de regio.

De jarenlange juridische strijd door buurtbewoners zorgde er in 1978 voor dat in het nieuwe bestemmingsplan van de Gemeente Grubbenvorst de natuurwaarden definitief boven de projectontwikkelaarsbelangen gesteld werden en daarmee was het bungalowpark van de baan.

HERSTEL DANKZIJ HULP

Het Limburgs Landschap was vanaf 1987 in de gelegenheid delen van Kaldenbroek aan te kopen. Door intensiever agrarisch gebruik en ontwatering bleken vele natuur-

waarden verdwenen en was van de soortenrijke graslanden niet meer over dan grasgroene weides. In één hoekje van het terrein was echter een bijzonder restant van het stroomdal- en blauwgrasland behouden. Daar groeiden soorten als waterviolier, adderwortel, vele soorten zegges, moeraskartelblad, beemdkruid, blauwe knoop en gevlekte orchis. En wederom kreeg Kaldenbroek hulp uit de buurt. Een groep vrijwilligers maaide en hooide deze natte parel met de hand. Dankzij hen bleef de soortenrijkdom daar in stand. Toen Het Limburgs Landschap de intensiever gebruikte delen in eigen beheer kon nemen, kon het herstel aangepakt worden met het waardevolle restant als streefbeeld. Door plaggen verdween de voedselrijkdom en door aangepaste waterhuishouding ontstonden plas-drassituaties. Dat alles was de basis voor een prachtig herstel van de soortenrijkdom.

BLIJVENDE ZORG

Zo'n mooi gebied is natuurlijk aantrekkelijk als woonplek. In 2007 bleek er een vergunning verleend te zijn voor een grote woning aan de rand van Kaldenbroek. De plaatselijke werkgroep 'Behoud de Parel' kon dat door een juridische procedure uiteindelijk tegenhouden. Het beheer in het gebied had Het Limburgs Landschap in grip, maar tegenwoordig beseft iedereen hoe groot de invloed van verdroging en stikstof van buitenaf is. Groot was dan ook de verrassing toen in 2014 de provincie de bereikte natuurwaarden niet bleek te zien en op verzoek van de gemeente de status 'zeer kwetsbare natuur' aan Kaldenbroek wilde ontnemen. Dit zou de vestiging van een megastal in de buurt makkelijker maken. Ook toen kregen we weer hulp van mensen van 'Behoud de Parel'. Zij trokken aan de bel en in gezamenlijke actie met de Limburgse Milieufederatie ging die onterechte afwaardering niet door.

HUYS KALDENBROEK

Niet alleen het natuurrijke landschap bleek bedreigd. Ook de toekomst van Huys Kaldenbroek ging mensen aan het hart. Het eeuwenoude gebouwencomplex had ooit een dubbele omgrachting. Het complex met poortgebouw en grote oostvleugel verdween stukje bij beetje door onbruik en verval. Een onderdeel van de bungalow-

parkplannen begin jaren zeventig was de restauratie van het gebouw. Toen dat plan definitief niet doorging kwamen er betrokken mensen die Huys Kaldenbroek kochten. Het echtpaar Sieperman en Marlies Stoot met haar partner deelden het compleet vervallen pand op en restaureerden ieder hun deel naar eigen smaak. In een bijgebouw uit de 20e eeuw kwam een vakantie-huis en een praktijk, zo lag er een economische basis voor behoud. Beide stellen beseften dat zij het erfgoed duurzaam wilden veiligstellen en namen daarom contact op met 'buurman' Het Limburgs Landschap. Waar eerst de ene helft werd overgenomen ruilde in 2009 het echtpaar Sieperman hun deel van het Huys voor de vakantie-woning uit de 20e eeuw. Zo kwam het hele Huys in eigendom bij Het Limburgs Landschap. Landgoed en Huys werden weer een eenheid. Toen de werkplaats en de praktijk vrijkwamen is die 'schaapsstal' in 2019 aangepakt en omgebouwd tot een smaakvolle ruimte voor bijeenkomsten.

NIEUWE FASE

De twee woningen in het Huys zijn al jaren in gebruik als vakantie-

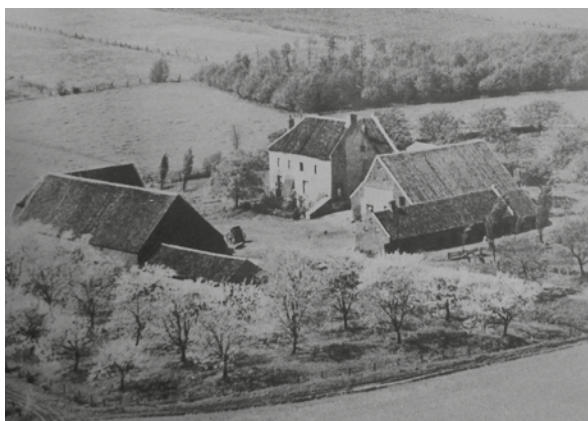
verblijven. We gaan deze winter beginnen met groot onderhoud, waarbij de historische eenheid hersteld wordt. Zo kan het pand weer de toekomst in. Zowel Landgoed als Huys Kaldenbroek zijn gered door de inzet van velen uit de regio. Door die samenwerking is Kaldenbroek een bijzonder waardevolle plek in Noord-Limburg kunnen worden.

TEKST: EDMOND STAAL

▲ De schuur en de verbouwde 'schaapsstal' horen bij het ayurvedische centrum 'Huys Kaldenbroeck' van Marlies Stoot. De bijbehorende theetuin is voor veel bezoekers een heerlijke rustplek met een fantastisch uitzicht over het landgoed. Foto Henk Heijligers.

▼ Limburgs Dagblad, 1973.

De rijke oostvleugel met muren met rijen mergelstenen werd een stal, maar die verviel na de oorlog tot slechts een muurrestant. Foto: archief Het Limburgs Landschap en Henk Heijligers.

